

Doporučení k otevřenému přístupu v programu EXCELES

Otevřený přístup k vědeckým publikacím

1. Při publikování myslet na to, že si musí autoři zachovat dostatek práv duševního vlastnictví (majetková práva), aby mohli splnit podmínky poskytovatele na otevřený přístup k vědecké publikaci a dané veřejné licence. Proto je nutné si politiky a přístupy jednotlivých časopisů nebo vydavatelů jako celku ověřit. Vhodným nástrojem je [Sherpa Romeo](#). Ověření je také nutné, abychom předem znali finanční náklady a zda jsme omezeni v použití zelené cesty kvůli časovému embargu.
2. Výběr časopisu (i vydavatele). Čistě Gold OA časopisy bez publikačních poplatků je možné zkontrolovat v [DOAJ](#).
3. U časopisů, které si za publikování OA (pod danou licencí CC) účtují publikační poplatek (APC), ověřit u OA manažera, nebo ve Vaší knihovně, zda-li má u daného vydavatele Vaše instituce volné tokeny/kredity pro Open Access (otevřený přístup). Transformační smlouvy pro rok 2023 jsou momentálně v jednání. Zajišťuje [CzechElib](#).
4. Pokud nejsou k dispozici tokeny/kredity či jiná sleva pro Open Access, je možné uhradit publikační poplatek z projektových peněz.
5. Pokud vydavatel povoluje uložit min. autorskou verzi (AAM/postprint) v repozitáři bez časového embarga - je možné zvolit tuto cestu (neplatí se publikační poplatek). Prvotní kontrolu podmínek lze ověřit na webu [Sherpa Romeo](#).
6. Pro dlouhodobé uchování - kopie vydavatelské verze, případně post-print (tj. AAM - autorská verze manuskriptu po recenzním řízení) by měla být bez zbytečného prodloužení uložena ve strojově čitelné podobě do důvěryhodného repozitáře.

Správa výzkumných dat podle FAIR Principů

1. Data Management Plan (DMP): bude součástí průběžné zprávy (30.01.2023)
2. Doporučený template z kterého vycházet: Horizon Europe (zde je [vzorová šablona](#) v češtině i angličtině).
3. Pro tvorbu a správu DMP využijte online nástroj: např. [Data Stewardship Wizard](#). Vybrat si můžete Common nebo Life Sciences DSW Knowledge model, důležité je aby podporoval Horizon Europe template/tag. Protože podle toho pak bude strukturovaný vygenerovaný textový dokument - DMP.
4. Dohodnout se s koordinátorem na stejném online nástroji pro plánování a tvorbu DMP.
5. Poté vygenerovat podle vzorového template Horizon Europe do wordu, kde můžete upravit.
6. DMP zpracovat (v angličtině) ideálně za každou instituci v konsorciálním projektu zvlášť kvůli přehlednosti.

Před samotnou přípravou DMP je dobré si za každý výzkumný tým na instituci zpracovat

1. Přehled generovaných nebo využívaných dat (typ, formát, potřebná velikost).
2. Jaké přístroje/software budou použity
3. Které formáty pro jejich obor/disciplínu jsou vhodné pro sdílení/publikování dat
4. Kdo má na jaká data autorská a majetková práva podle konsorciální smlouvy, resp. podle smluv o poskytnutí dat atd.

- [Prezentace a videozáznam](#) ze semináře Otevřený přístup v programu EXCELES

- [Obecné doporučení pro metadatový popis](#) výzkumných výstupů a výzkumných dat při ukládání do repozitářů